

Strategie odpůrcích sil

Bernard C. J. Lievegoed

Doposud jsme mluvili o silách, které hrají pozitivní roli ve vývoji lidstva. Tyto pozitivní síly však nemůžeme pochopit, aniž bychom poznali negativní síly, které také existují. Činy negativních a pozitivních sil na sebe neustále navzájem působí. To, oč usiluje zlo, má vliv na dobré síly a naopak. Neboť dobré síly se vždy snaží reagovat na činy zlých sil tak, aby měly pozitivní účinek.

Nyní se tedy podívejme na odpůrcí síly. Na začátku vývoje lidstva se jednalo o jedinou sílu, kterou Rudolf Steiner nazývá *Luciferem*. Luciferova činnost sahá velmi daleko do minulosti. Ve staré Lemurii Lucifer například vytvořil v astrálním světě obrovské postavy veleještěřů. - Druhá odpůrcí síla, kterou Rudolf Steiner uvádí, tedy *Ahriman*, začala okamžitě tyto astrální postavy vytvářet ve fyzické realitě. Tyto obrovité postavy představovaly velkou hrozbu pro vývoj lidstva. Teprve když dinosauři vyhynuli a jejich zbytky byly bezpečně ukryty hluboko v zemi, mohl vývoj lidstva pokračovat.

Z této epizody v historii lidstva můžeme jasně vyčíst povahu těchto dvou odpůrcích sil. V obou případech jde o duchovní bytosti, které se obrátily proti kosmickému řádu a jejichž hlavním cílem je zmařit vývoj lidstva, směřující k dosažení osobní svobody a duchovní autonomie. Těmito dvěma duchovním bytostem při tom pomáhá velký zástup nižších bytostí, kterým se v esoterní literatuře také říká „démoni“. Existují tak luciferští démoni a ahrimanští démoni.

Rudolf Steiner vždycky zdůrazňoval, že je nanejvýš důležité obě formy zla dobře rozlišovat. V podstatě mají povahu dvou protipólů. Lucifer vždycky usiluje o iluzi, o snový obraz. Chce lidskou duši odvést pryč od země, do světa krásných obrazů. Naproti tomu Ahriman chce člověka natěsnat hlouběji do pozemského světa, pevněji ho spojit s fyzickou hmotou. On je inspirátorem jednostranného materialismu, tvůrcem prázdného, abstraktního myšlení, které momentálně dominuje v naší společnosti. Lucifer stvořil karikaturu bezobsažné fantazie, Ahriman zase karikaturu bezobsažného počítačového mozku. Ačkoli jsou tedy co do záměrů a působení svým opakem, uzavírají spolu spojenectví. Z toho, co dnes vyložíme, bude zřejmé, proč tomu tak je.

Po této epizodě ve staré Lemurii je učiněn další krok v utváření lidského astrálního těla. Ve vývoji lidstva se stane něco velmi důležitého: luciferské síly získávají přístup k lidským astrálním tělům. Pro mužskou část lidstva z toho vyplynul celkový spíše extrovertní postoj, pro ženskou naopak introvertní. V této době vznikají první formy řeči, spíše ovšem ještě něco na způsob zpěvu, založeného v introvertní povaze žen.

Ke konci lemurského období se situace na Zemi stane natolik obtížnou, natolik „zatvrdlou“, že se už lidské duše nejsou schopny inkarnovat. Ti, kdo jsou v bibli popisováni jako první lidé, Adam a Eva, jsou ve skutečnosti poslední duše, které to zde ještě dokáží „vydržet“ a tím zajistit na Zemi kontinuitu. Po této obtížné době, když se substance Země opět stane „měkčí“, nacházejí lidské duše jedna po druhé zase přístup k fyzickým tělům. Na začátku atlantského období se víc a víc lidí vrací opět na Zemi.

Pod Luciferovým vlivem se teď lidstvo začne diferencovat na rasy, národy a kmeny. Lucifer tím působí k pozitivnímu cíli: díky této diferenciaci mohou lidské duše získávat v každé inkarnaci odlišné zkušenosti. První atlantské národy, Rmoahalové, se stávají prapředky pozdějších černošských národů. V těchto kulturách šlo o vývoj toho, čemu se v duchovně-vědecké literatuře říká „býčí síly“, tj. síly, které jsou základem procesů látkové výměny. Kulty býka či krávy, které vznikají po celé Zemi a velmi dlouho přetrvávají, mají své kořeny v této rané atlantské kultuře. - Druhá atlantská kultura, tlavatská, vytváří „lví kulturu“, která je založena na silách spojených s dechem a rytmickou soustavou člověka. A nakonec tu jsou ještě prapůvodní Toltékové, kteří vytvářejí „orlí kulturu“, spjatou se silami myšlení. V určité době se tito předchůdci Toltéků vydávají na západ a stávají se prapředky pozdějších Indiánů. Vytvářejí obzvláště mírumilovné kultury, založené na zemědělství.

Ve čtvrté a prostřední atlantské epoše, tzv. praturanské, je člověku, který v té době sestává z fyzického, éterného a astrálního těla, poprvé jako „krůpěj“ včleněno Já. A tehdy se o vývoj lidstva začíná zajímat Ahriman. Okamžitě tato „Já“, která dosud nedisponuje žádnou pozemskou zkušeností, naplní pýchou. Následkem toho začne být člověk vystaven svodům magie, což vyvolá obrovské přírodní katastrofy. Tato ahrimanská pýcha tvoří začátek konce atlantské kultury. Vlastně to tehdy probíhalo stejně jako dnes.

Opusťme nyní atlantské období a sledujme Praturany, kteří se v určitou chvíli vydávají na východ, na střední Sibiř, kde zakládají šaman-skou kulturu. Tam setrvávají tak dlouho, dokud nepřijde čas splnit úkol pro Ahrimana, totiž zničit pozdější perskou kulturu Zarathuštrovu. Vidíme, že když pak v poatlantské době začne tato perská kultura vzkvétat, dochází k neustálým bojům s Turany. Peršané musí mobilizovat všechny síly, aby svou sluneční civilizaci ubránili před potomky starých Turanů. Nakonec Turané v tomto boji prohrávají. Jejich kultura se pomalu, ale jistě rozpadá a jejich národy se rozptylují. Pro Ahrimana to bylo první z dlouhé řady velkých zklamání. Charakteristické pro něj je, že se ze svých zklamání nepoučí. Lidé se učí ze svých zklamání, Ahriman ne. Pokaždé si myslí: Tentokrát se to podaří!

Ahriman se tedy snaží získat vládu nad vývojem lidstva. Po druhém poatlantském období, období praperském, se Ahrimanovi v období babylónsko-egyptském naskytá možnost, aby se o to znovu pokusil.

Na začátku egyptského období získává lidský duševní život poprvé v historii vědomý charakter. Člověk už nereaguje automaticky na to, co se děje kolem něj, ale začíná rozvíjet nezávislý vnitřní život, duši pociťující. Ve sféře prožívání vzniká vnitřní kontinuita.

Úkolem egyptské kultury bylo položit základy materialistické civilizace, která se však měla plně rozvinout teprve mnohem později, v naší době. Tento přípravný ráz egyptské kultury se projevuje například v přemrštěném zájmu o všechno, co souvisí s fyzickým tělem. V důsledku mumifikace zůstává lidské Já i po smrti dlouho upoutáno na fyzické tělo. Ahriman se nyní snaží natolik posílit procesy, které člověka svazují s fyzickou realitou, že dochází k urychlení vývoje materialistické kultury.

Odpověď dobrých sil najdeme ve stavbě pyramid. Co je to pyramida? Pyramida je skrz naskrz kosmické stavební dílo. Její míry se řídí kosmickými zákonitostmi. Pyramida je prostor „vyčleněný“ z pozemské oblasti pro kosmické síly. A v tomto vyčleněném prostoru se nachází faraónův hrob a tím je opět obnoveno spojení mezi egyptskou kulturou a duchovním světem.

Druhým pozitivním impulzem byla egyptská matematika, založená stejně jako pyramidy na kosmických zákonech. Číslo *jedna* představovalo v egyptské matematice celek, úplnost vesmíru. Číslo *dvě* bylo rozdělení, rozpolcení. Dvě

tedy byla „polovina“. Čím vyšší bylo číslo, tím menší byla část. Je to stejná matematika, která platí i v hudbě. A jelikož duchovní harmonie zněly touto hudební matematikou, byli Egypťané schopni budovat svoje úžasné stavby. Tímto způsobem je umenšen Ahrimanův vliv. Teprve mnohem později, v době úpadku egyptské kultury, získá Ahriman opět vliv na vývoj člověka. Ahriman je znovu zklamán.

Další jeho pokus spadá do doby, kdy se připravuje mystérium Golgoty. Tenkrát, tedy před přelomem letopočtu, vzešel Ahrimanův „protitah“ z tehdy již upadajících atlantských mystérií Venuše. Rozvíjí se negativní kult Slunce vedený Ahrimánem ve znamení Taotla.

Poukazují tím na temná mystéria v Mexiku, kde kněz dosahuje zasvěcení pácháním vražd, chladnokrevným, za plného vědomí prováděným řezáním do živého masa a vyjmutím orgánů z živých lidí. Pokaždé, když kněz někoho zavraždil takovýmto ubohým způsobem, vystoupil v mystériích o stupeň výše. Čím častěji to dělal, tím hlouběji sestupoval do reality zla.

Bohem těchto temných mystérií byl *Taotl*, veskrze zlá bytost. Souběžně s tím však vzniká lidové náboženství, uctívající boha Tezcatlipocu, kterého Rudolf Steiner srovnává s *Jahvem*. Obě kultury, *Jahvova* i *Tezcatlipocova*, jsou inspirovány z měsíční sféry.

Ahriman tu chtěl vytvořit protipól toho, co se tenkrát právě připravovalo: mystéria Golgoty. Přibližně ve stejnou dobu jako Ježíš Nazaretský se v Mexiku narodí dítě - legenda praví: dítě z panny a opeřené bytosti. Toto dítě se jmenuje *Vitzliputzli*. Vyrůstá a shromažďuje kolem sebe lidi, kteří čerpají sílu z ústředních slunečních mystérií. Když je Ježíši Nazaretskému třicet let a když se s ním při křtu v Jordánu spojí bytost Krista, aby tady byla po tři roky na Zemi, dochází v Mexiku k těžkému boji mezi veleknězem Taotlových mystérií a následovníky *Vitzliputzliho*.

Boj končí vítězstvím nad vůdcem temných mystérií a jeho ukřížováním. Oba visí na kříži zhruba ve stejnou dobu: Kristus v Palestině a černý mág v Mexiku. Ukřížováním vůdce Taotlových mystérií byla také zlomena Ahrimanova magická síla - nemohl prozatím již negativně zasahovat do vývoje lidstva.

Můžeme si klást otázku, kdo byl onen *Vitzliputzli*, který nebojoval fyzickými zbraněmi, ale spíše silou svého ducha. Byl to sám Manu? «? V díle Rudolfa Steinera o tom není zmínka, ale dovedu si představit, že na tuto otázku, milí čtenáři, narazíte. Je dobré s těmito otázkami žít. Možná jednou přijde vnitřní odpověď.

Vitzliputzli kolem sebe shromáždil lidi, kteří byli v dřívějších inkarnacích zasvěceni do ústředních slunečních mystérií. Pro tyto lidi je příznačné, že byli schopni pracovat dohromady jako skupina, aby zabránili vlivu temných mystérií. Dostávám se tím k bodu, který je významný pro anthroposofické hnutí.

Rudolf Steiner totiž jednou řekl, že určití průkopníci anthroposofického hnutí mají za sebou inkarnaci v okruhu *Vitzliputzliho*, kdy hráli důležitou roli v bitvě proti silám temnoty. Ve své nynější inkarnaci, jak řekl Steiner, tyto individuality hledají anthroposofii. Myslím si, že to byli lidé s úplně jinou povahou duše, než na jakou je mnoho z nás zvyklých.

Co je tedy podstatné na příběhu o *Vitzliputzli*? Našemu duševnímu zraku se předestírá velkolepý obraz: na východě visí na kříži nevinný Kristus, zatímco na západě je ukřížován vinný černý mág. Obraz a protiobraz.

Kdyby se *Vitzliputzliho* mise nezdařila, přelila by se od západu přes Evropu krvavá vlna černé magie. Po jeho prohře se však Evropa mohla svobodně rozvíjet. Jedním z důsledků těchto událostí je podvědomý sklon Evropy odvracet se od Ameriky, což je postoj, který není překonán ani mezi námi anthroposofii. Jakmile si ale v duchu promítneme tento velký obraz a navíc si uvědomíme, že *Vitzliputzli* a jeho přátelé byli lidé, budeme vědět, že jde o klíčovou epizodu pro celý vývoj lidstva.

Ahriman je opět zklamán a zase čeká na další příležitost. Na začátku vývoje duše rozumové, v době, kdy začíná řecko-římské kulturní období, se Lucifer a Ahriman dohodnou, že si rozdělí kořist. Lucifer převezme Řecko a Ahriman latinské národy. Lucifer má v plánu působit na řeckou kulturu tak, aby skončila v opojení z krásy a iluze. Jeho cílem je dosáhnout toho, aby řecká kultura ztratila kontakt s pozemskou realitou. Samozřejmě, že řecká kultura je - i pro nás - velmi přitažlivá, a to zcela oprávněně, rozhodující však je, že řecká kultura nesměla být dovedena do cíle, který Lucifer zamýšlel: vůdcové lidstva se opět dávají do díla - přinášejí řeckou filosofii jako opak Luciferova snu. Na svět přicházejí před Sokratovští filosofové, kteří ještě žijí cele v obrazech duše pociťující. Především jsou to ale Sókratés a Platón, kteří postupně opouštějí tento svět obrazů a rozvíjejí filosofii vycházející z duše rozumové. Ale ani Platón toho ještě není zcela schopen. Jeho filosofie, jakkoli je zajímavá a krásná, zůstává z velké části zakořeněná v mytologii. Platón ještě neproniká k filosofii konkrétního myšlení. Je to Aristotelés, kdo Sokratovo a Platónovo dílo dovede k dokonalosti. Aristotelovi a jeho „sesterské duši“ Alexandru Velikému jsem se již podrobně věnoval. Chtěl bych doplnit už jen toto: Je to Aristotelés, kdo zastavuje luciferské síly. Známe spoustu anthroposofů, kteří jsou naprosto nadšení z Platóna a kteří vraští čelo, jakmile se vysloví Aristotelovo jméno; Aristotelés je podle nich suchopárný a málo spirituální. Pokud si však zkusíte přečíst Aristotelovu *Psychologii* - což skutečně není tak docela jednoduché - narazíte tam na množství poznatků, které najdete i v *Theosofii* Rudolfa Steinera.

Po řecko-římském období přichází středověk. I v této době se Ahriman snaží realizovat své cíle, když podněcuje „ahrimanizaci“ Aristotelova díla. To znamená, že toto dílo je dovedeno do neskutečné abstraktnosti. Tento proces přetvoření Aristotelova díla se odehrává v arabských zemích. Odtud se pak šíří do celé Evropy. Potom se však objevuje Tomáš Akvinský, který Aristotelovo dílo zbavuje vlivu ahrimanského myšlení a navíc ho pokřesťanství.

Dvakrát se Ahriman pokusí ohrožit křesťanskou kulturu z arabských zemí. Poprvé se tak stane přes Gibraltar. Arabská vojska pronikají přes Pyreneje, ale v Poitiers jsou odražena. Podruhé to Ahriman zkusí z Istanbulu, nakonec je však u Vídně zastaven.

V té době se to vše odehrávalo v podobě krvavých bitev. Dnes se musíme ptát: Jak to vypadá teď? V jednom dlouho nepublikovaném přednáškovém cyklu jehož zápisy ovšem již kolovaly v anthroposofickém hnutí, Rudolf Steiner říká, že Lucifer a Ahriman uzavřou na konci tisíciletí spojenství, aby dostali lidstvo do své moci. To nás tedy v nejbližší době čeká!

A k tomu je rok 1998 ještě rokem v rytmu 666 let. Každých 666 let přichází silný impuls od Ahrimana. Toto číslo se objevuje také ve *Zjevení Janově*, v němž je spojováno s dvourohým zvířetem. Píše se o něm, že povstane ze země. Také se tu mluví o jiném zvířeti, které má deset rohů a vynoří se z moře. A tak to také je: moře tu představuje éterný svět a odtud bude působit Lucifer. Ahriman se naproti tomu bude snažit ohrožit lidskou duši z pozemského světa.

V soukromých rozhovorech mi bylo řečeno, že Rudolf Steiner o tomto tématu mluvil s tehdy ještě mladými anthroposofy. Řekl jim: Ahriman má z duchovního hlediska právo inkarnovat se v 3. tisíciletí jako protiváha k inkarnaci Lucifera, která se odehrála přibližně 3000 let před Kristem. Rudolf Steiner ovšem dodal, že Ahriman udělá cokoli, aby svou inkarnaci uspíšil do roku 1998. Zda se mu to podaří, záleží na tom, jestli bude dostatek lidí, kteří ho prohlédnou. Existují takoví lidé? Nevím. Rád přenechávám soud na každém z přátel, kteří toto čtou. Já sám bych řekl, že věc je stále otevřená.

V roce 1916 Rudolf Steiner řekl, že na začátku 21. století se zlo objeví v podobě, jakou zatím nelze popsat. To bylo v roce 1916! Pro nás je tato doba za dveřmi - většina z nás to zažije! A to vše

dohromady je také důvod, proč se chce Manu v příštím století inkarnovat. Chce dát do pohybu mohutné lidové hnutí, které vytvoří protiváhu přicházející temné materialistické kultuře. O tom jsme mluvili včera.

Osobně očekávám, že se Manu nenarodí v Evropě, ale někde jinde na Zemi. Proč také v Evropě? Jen proto, že tu žijeme my anthroposofové? Během krátké doby zřejmě okolo sebe shromáždí ty, kteří budou naplněni hlubokým neklidem z materiálně orientované kultury panující ve světě. A bude spolupracovat s malou skupinou lidí, stojících v proudu poznání, aby lidem na Zemi pomohl prohlédnout Ahri- manovy záměry. Bez poznání poskytnutého duchovní vědou to nepůjde! Pošle do světa mnoho skupin lidí, aby ostatní probudili z ahrimanského spánku. Už jsme svědky začátku: hluboký nesouhlas mnoha lidí, kteří nemají vůbec nic společného s anthropo- sofii a kteří mají pocit, že nynější kultura neoslovuje nic než hlavu! Často jsem slyšel mladé lidi říkat: Staly se z nás diktafony, máme počítačové mozky a dovedeme jenom reprodukovat, co do nás naprogramovali! Ale lidská bytost má přece také srdce, city, nebo ne? Posíláme naši mládež na poušť. Ahri- manovým trikem je začít co nejdříve s vývojem intelektu, nejlépe už před 4. rokem věku. To způsobuje dvě věci: zaprvé je nesmírně mnoho lidí vnitřně zdevastováno, zadruhé vzniká velký rezervoár stísněnosti. Tento rezervoár jednou protrhne hráz intelektualismu a s obrovskou silou bude hledat cestu ven. V té chvíli tady budou muset být skupiny lidí, které se ujmou těchto znejistělých duší a ochrání je před spáry Luciferovými. Neboť takto se to stane: jakmile se rozlomí svírající Ahrimanova pouta, vrhnou se lidé do vřelého objetí Luciferova.

V anthroposofickém hnutí se musíme s ohledem na tuto budoucnost naučit spolupracovat ve skupinách. Není důležité, o jaké skupiny půjde, zda studijní skupiny, komunity či pracovní skupiny. Hluboce lidským způsobem vést společně školu, obhospodařovat zemědělský statek, řídit podnik... Je naším úkolem být k dispozici pro věci, které přijdou.

Odhaduji, že nejtěžším časem této bitvy bude doba mezi roky 2020 a 2040. Tehdy se otevřou propasti démonie. Ve srovnání s tím nacismus a bolševismus zblednou. Miliony lidí při tom zahynou. Ale miliony lidí se také postaví na odpor. A stejně jako v minulých dobách bude Manu při tom, aby pomohl, stejně jako byl bezpochyby účasten velkého boje tenkrát v Mexiku. Mnozí budou povolání a mnozí se z vlastní svobodné vůle postaví na Manuovu stranu.

Zeist, říjen a listopad 1992